

УДК 72.013

Гавриленко І. В.

*студент бкурсу архітектурного факультету
Київського національного університету будівництва і архітектури
havr.design@gmail.com*

ОБРАЗНІСТЬ В СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ АРХІТЕКТУРІ

Анотація: у статті викладено короткий опис і характеристика сучасної Японської архітектури, та її образність. Також стаття знайомить нас з двома японськими архітектурними компаніями Hiroshi Nakamura & NAP і Aoki Jun & Associates. На їхньому прикладі розумієш мислення сучасних японських архітекторів, образність об'ємів і простору.

Ключові слова: стилістика, образ, японський конструктивізм, авангард, культура.

Текст статті:

Японія - країна з особливою і чарівною культурою, своєрідним мисленням і незвичайними смаками. Це місце було і залишається одним з найбільш приголомшливих місць у всьому світі. Побувавши в Японії, розумієш: тут надзвичайно все, починаючи з їжі, яку їдять японці, і закінчуючи манерою поведінки жителів. Неможливо не закохатися в цю країну побувавши там хоча б один раз, особливо коли перше що тебе зустрічає і закликає до знайомства з народом Японії - місцева архітектура.

Архітектура Японії завжди звертала на себе увагу всіх народів світу. Вона не просто красива, але і стримана, збалансована, унормована, чарівна. Для японців дуже важливо розуміти і приймати свою архітектуру не як місце тимчасового прихистку, а місце де вони можуть знайти душевний спокій і гармонію. Сучасна японська архітектура та її образність формується під впливом культурних цінностей народу, його традицій, кліматичних умов та сучасних тенденцій. Слід окремо виділити поняття «образ» в японській архітектурі. Цей термін відіграє дуже важливу роль в архітектурі народу висхідного сонця. Образ – це форма відображення дійсності й думок митця, котрі сформовані на основі побаченого. В Архітектурі образ – це певний вигляд будівлі, котрий створений митцем на основі побаченого та пережитого. Окрім вище сказаного одним із важливих факторів японської архітектури залишається – канонічність. Не дивлячись на те, що час невблаганно летить вперед і все змінюється, - а з часом змінюється і архітектура, - японці зуміли зберегти стародавні архітектурні норми проектування благоустрою, композиції будівель

та образність. Крім того всі ці «закони» існують і діють в архітектурі Країни висхідного сонця досі.

Довгий час Японія була позбавлена відкритих торговельних шляхів з сусідніми країнами, тому до середини дев'ятнадцятого століття вся архітектура була виконана з бамбука і дерева. Головними образами архітектурних рішень того часу були: лісові та тваринні мотиви. Вже після того як 8 січня 1989 року в країні настає ера Heisei Японія переходить на новий етап загального розвитку, в тому числі і архітектури. З новою владою композиційні рішення японської архітектури починають злегка змінюватися, але художні форми і концепції все так само частково запозичуються з стародавньої китайської цивілізації та древньої японської культури, як це було раніше. На рис. 1 зображено архітектуру стародавньої китайської цивілізації та архітектура Японії XXI століття.

Рис.1. Архітектура стародавньої китайської цивілізації та архітектура Японії XXI століття.

До того ж на формування японської архітектури двадцятого і двадцять першого століття продовжує впливати російський *авангард* у вигляді конструктивізму. У наш час в стилістиці сучасної японської архітектури переважає лаконічний мінімалізм із гарно вираженим конструктивізмом.

Японські архітектори захоплюють своєю незалежністю і любов'ю до чутливості. *Японський конструктивізм* - живий приклад того, як можна об'єднати: сучасне суспільство і національні традиції, народні тенденції, віру, *культуру*, історію. Хто б міг подумати, що на невеликих островах може народитися приголомшливий тандем: народні традиції й високі технології зіллються воедино та утворять один живий організм. Цей тандем, безсумнівно, виражається і в архітектурі та її образності. Його неможливо не помітити. В сучасній японській архітектурі та її образності є: переосмислений і перетворений на свій лад конструктивізм; гармонійне поєднання простоти архітектурної форми з новими технологіями; часткове збереження традиційної

стародавньої композиції внутрішнього простору; натхненність та емоційність; філософські думки, котрі проявляються в кожному архітектурному об'єкті; головна ідея автора та його мислення; чуттєвість та гармонія. Вникаючи в образність архітектурних об'єктів розумієш: це творилося з любов'ю, з повним розумінням ідеї та філософії, з бажанням показати людині красу з іншого ракурсу. Не дарма багато критиків в галузі мистецтва кажуть: японська архітектура чутлива, такою вона залишається і по сьогоднішній день. Потрібно мати неймовірну силу, щоб зуміти пережити величезну кількість змін та скрізь декілька епох залишатись такою неймовірною. На рис. 2 показано декілька найзнаменитіших архітектурних об'єктів Японії за період з 2012-2015 роки.

Рис.2. Комерційний офіс «Dear Ginza», будинок «Breeze» в Токіо та Ogimachi Global Dispensing Pharmacy в місті Осака.

За останні роки в Японії утворилась вельми велика кількість архітектурних бюро. Усіх їх назвати не реально. Кожна компанія по своєму цікава та єдина в своєму роді, але є пара таких бюро, котрі не всім відомі: Hiroshi Nakamura & NAP та Aoki Jun & Associates. Ці дві компанії є показовими архітектурними бюро Японії XXI століття. Вони обидві мають неймовірний шарм, власну архітектуру філософію та десятки цікавих об'єктів. На прикладі цих компаній можна зрозуміти загальний напрям в образності та стилістиці сучасної японської архітектури.

Хіроші Накамура народився 1947 року в Токіо. Він успішно закінчив навчання в школі науки і технологій, університеті Мейдзі. У двадцять п'ять років отримав ступінь магістра. До 2002 року Накамура працював в Kengo Kuma & Associates а потім створив своє архітектурне бюро Hiroshi Nakamura & NAP де працює і по сьогоднішній день. У 2015 році компанія Хіроші числить в собі всього тридцять співробітників і капітал розміром 10 мільйонів ієн, що

досить непогано для такого невеликого бізнесу. Основна діяльність Hiroshi Nakamura & NAP: архітектурне проектування, індустриальний дизайн, дизайн інтер'єрів, урбаністичне планування.

Про роботи компанії Хіроші Накамура пишуть в газетах, архітектурних видавництвах, інтернет ресурсах. Не дивно, адже в проектах компанії є щось незвичайне. Архітектуру, - над якою працює бюро Накамури, - легко впізнати і неможливо забути. Хіроші розробляє проекти з неймовірною красою і витонченістю. Він не боїться експериментувати з формою об'єкта, будівельними матеріалами, внутрішнім простором споруди. Улюблене напрямком Накамури - житлові будинки. Архітектор приголомшливо об'єднує стародавню канонічну архітектуру Японії з сучасністю і новими потребами людей. Він майстерно володіє композиційними прийомами перетікання простору. На рис. 3 показано кілька об'єктів від компанії Hiroshi Nakamura & NAP.

Рис.3. "Lanvin Boutique" і Glass Jewelry Box в Токіо.

Побачивши наживо споруди від компанії Hiroshi Nakamura & NAP, ти розумієш: глибока думка та, на перший погляд, незрозуміла ідея в умілих руках перетворюється на неймовірну красу. Основний прийом створення ідеального образу архітектури Хіроші - прості форми поєднуються з вельми непростим концептуальним рішенням. Найчастіше архітектурний образ Накамури виникає не на основі повсякденних речей людини, а на чомусь більш емоційному та підсвідомому. Концепція Хіроші набагато глибше, ніж банальне розуміння простих речей. Він любить застосовувати у своїх проектах: духовні ідеї, людські емоції і потреби, інтуїтивне сприйняття, характер відвідувачів. За вісім років компанія встигла спроектувати величезну кількість об'єктів. Багато із них вже побудовано. Всі вони мають різний характер та цілком відображають сучасне японське мистецтво.

Аокі Джун народився 22 жовтня 1956 року в місті Йокогама, Японія. У 1980 році закінчив Токійський університет і отримав бакалавра в галузі

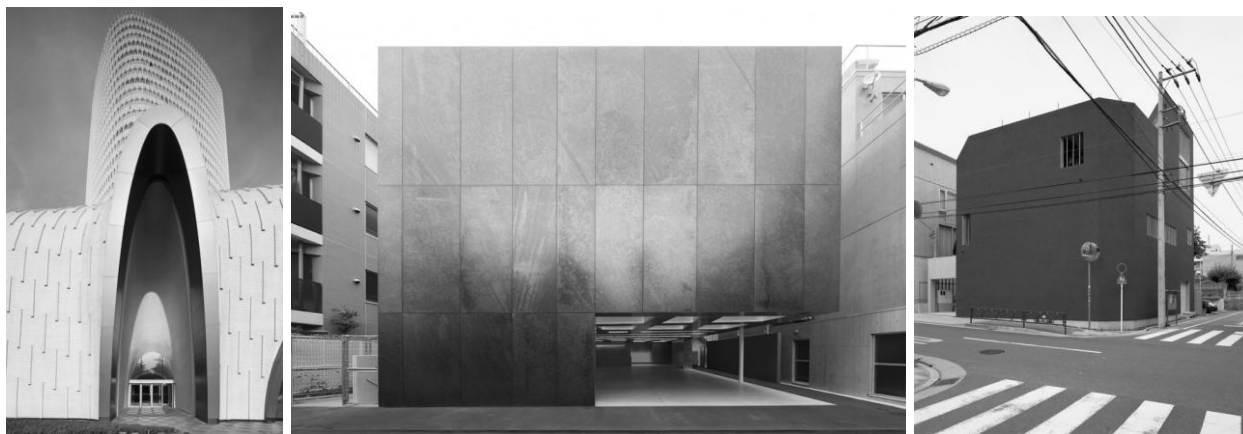
інженерії та архітектури. У 1982 році отримує ступінь магістра. З 1983 року і до 1990-их працює в компанії Arata Isozaki & Associates. У 1991 році створює власне архітектурне бюро Aoki Jun & Associates. Аокі Джун дуже довго будував власну кар'єру. Перед тим як заснувати компанію він старанно працював не покладаючи рук. Аокі не завжди доводилося практикувати те, що йому подобалося. Він чіплявся за будь-яку можливість працювати архітектором. Він знав: рано чи пізно важка праця і бажання бути почутим принесе йому величезний досвід і допоможе виробити свій власний архітектурний стиль і харизму.

На сьогоднішній день архітектура Аокі дуже популярна в Японії. Джун зумів не тільки втілити в життя колосальну кількість проектів, але й потрапити в найпопулярніші всесвітні журнали. Архітектор опублікував досить велику кількість статей власного написання, наукові дослідження, монографії, особисту книгу «Jun Aoki Notebooks». Основні риси архітектурного образу Аокі: видозмінений конструктивізм, цілісність думки, краса форм, духовне насичення, переосмислений концепт складних ідей. За час роботи компанія Aoki Jun & Associates вдихнула життя в більше п'ятдесяти різних проектів. Улюбленого напрямки, або переваги в проектуванні бюро Аокі не має, тому в їх виконанні можна побачити як житловий будинок для однієї сім'ї, так і магазин всесвітнього бренду. Завдяки своїй чутливій і прагматичній архітектурі, Аокі зумів сподобатися всесвітньому дому моди Louis Vitton. Незабаром бренд Луї Віттон вирішив побудувати в Японії мережу своїх магазинів звернувшись до бюро Aoki Jun & Associates. Таким чином, виникла ціла серія проектів Louis Vitton від Аокі Джуна. На рис. 4 показано кілька магазинів Louis Vitton від компанії Aoki Jun & Associates.

Рис.4. Магазины Luis Vitton від компанії Aoki Jun & Associates.

Архітектура Аокі практична і красива. Дуже складно з'єднати разом простоту і витонченість. За багато років Джун навчився створювати проекти, які красиві не тільки вдень, але і вночі. Оскільки в багатьох містах Японії життя починається після заходу сонця, було дуже важливо проектувати архітектурні об'єкти, які зможуть висловлювати характер і концепцію будівлі в темний час доби. Аокі знайшов свій образ в архітектурі: своєрідний інь і ян - світле і темне, вигадливе і просте, душевне і очевидне. На рис. 5 показано кілька прикладів готових проектів компанії Aoki Jun & Associates. Для простого перехожого така японська архітектура виявиться дивною і незвичною, але вона обов'язково запам'ятається. Не варто забувати, що мета такого підходу до образу архітектури: заволодіти нашими почуттями і постаратися відвернути увагу від повсякденної суєти.

Рис.5 Комерційна будівля L'avenue в Шанхаї, Go-Sees в Токіо та житловий будинок "m".

Сучасна японська архітектура - це якісний, натуральний, переосмислений конструктивізм з характером азійської культури та її спадщини. Японська архітектура має невеликі масштаби, вона компактна, по-своєму екзотична. У ній повно гри світла і тіні, духовності та відкритості. Вона привертає увагу і надовго залишається в пам'яті. Внутрішній простір будівель любить простоту і свободу. Новий архітектурний образ країни висхідного сонця - частина сучасного суспільства, котра має неймовірні культурні цінності, любов до історії власного народу і його традицій. Японці вражають своїм умінням мислити інакше і об'єднувати душу з камінням.

Література:

1. Design Media Publishing, Chinese Contemporary Architecture, 2011
2. Tang Art, Contemporary Architecture in China - Cultural Architecture, 2013
3. Michelle Galindo, Japanese Interior Design

4. Интернет ресурс: <http://www.nakam.info/en/>
5. Интернет ресурс: <http://www.florianbusch.com>
6. Интернет ресурс: <http://www.archdaily.com>

Аннотация

Гавриленко И. В. Студент 6 курса архитектурного факультета Киевского национального университета строительства и архитектуры.

Образность в современной японской архитектуре.

В статье изложены краткое описание и характеристика современной Японской архитектуры, и ее образность. Также статья знакомит нас с двумя японскими архитектурными компаниями Hiroshi Nakamura & NAP и Aoki Jun & Associates. На их примере понимаешь мышление современных японских архитекторов, образность объемов и пространства.

Ключевые слова: стилистика, образ, японский конструктивизм, авангард, культура.

Annotation

Havrylenko I. V. Student of 6course architectural faculty of Kiev National University of construction and architecture.

Imagery in modern japan architecture.

The article contains a brief description of modern Japanese architecture, and its imagery. Also, the article introduces us to two Japanese architectural companies Hiroshi Nakamura & NAP and Aoki Jun & Associates. On their example you understand the thinking of modern Japanese architects, imagery of volumes and space.

Key words: stylistics, image, Japanese constructivism, avant-garde, culture.

УДК 725.31.

Долгова А.В.

студент Київського національного університету будівництва і архітектури

Ел. пошта: anndolgova1995@gmail.com; Orcid ID 0000-0001-8730-4872;

Пекер А.Й.

доцент кафедри теорії архітектури

Київського національного університету будівництва і архітектури

Ел. пошта: arkady.peker@gmail.com; Orcid ID 0000-0001-6900-9534

МОДЕРНІЗАЦІЯ АРХІТЕКТУРНОГО ОБРАЗУ ЗАЛІЗНИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Анотація: в роботі розглядається проблема архітектурної модернізації залізничних комплексів, взаємозв'язок з соціально-економічним та технічним